

Systemisk coaching er i efteråret 2019 udkommet i en 2. udgave – præcis 10 år efter, at 1. udgave af bogen udkom, og i denne udgave inddrages den mellemiggende periodes udvikling i bogens indledning. Her får læseren et fint overblik over, hvad forfatterne finder interessant omkring de udviklingstendenser i coaching-landskabet, som er sket i de forløbne år. Bogens indledende afsnit, hvor de forskellige tilganges forståelser og bidrag drøftes, er virkelig interessant læsning, og det er skrevet af forfatterne med stor indsigt og fingeren på pulsen.

Bogen er for coaches og coaching-interesserede en guldgrube af velskrevne kapitler med gode illustrationer og modeller, som tager fat på den systemiske coachings forskellige vinkler. De klassiske kapitler omkring spørgsmål og spørgsmålstyper i den coachende samtale findes i bogen, lige som der fortsat er et kapitel om den klassiske anvendelse af nøgleord og spejling i en coachingsamtale. Coachens rolle som *gamemaster* i coaching er også klassisk i den systemiske coaching og beskrives i bogen med gode eksempler og drøftelse af forståelsen for såvel rolle som sprog i coachingsamtalen. Den systemiske coaching slås fast som en coachingtilgang, der adskiller sig fra forestillingen om, at coachen arbejder som en slags guldgraver, hvis fornemmeste opgave er at fjerne de "jordlag", som forhindrer fokuspersionen i at finde sit eget potentiale. Potentialet forstås ikke i den systemiske coaching som noget iboende, der skal "graves frem" i samtalen mellem coach og fokuspersion. Metaforen for coachens arbejde i den systemiske forståelse er i højere grad en alkymist, som sammen med fokuspersionen skaber guldet igennem processen. Forfatterne sammenfatter det således, at den guldgravende coach søger at skabe indsigt, mens alkymistens mål er at hjælpe til udsigt. Dette grundsynspunkt er væsentligt i forhold til at forstå, hvor den systemiske coaching kommer fra og fortsat bevæger sig hen. Bevægelsen er interessant i sig selv, og i de 10 år der er gået siden 1. udgaven udkom, har den systemiske coaching slået sin position i coachinglandskabet fast ved at understrege, at den systemiske coaching især retter sig mod organisationer og arbejdslivet – men uden at sætte det personlige ud af spil. Det personlige og det professionelle er domæner, som systemisk coaching naturligt retter sig mod, mens det private fx omkring sundhed kan varetages af andre coachingtilgange som fx life-coaching.

Nyt i 2. udgaven er det glimrende kapitel 10 "Visuelle stilladser og grafisk facilitering". Visualisering er en kendt metode i den systemiske metode og handler om at give fokuspersion og coach mulighed for at se problemstillingen udefra og uden for sig selv – at kunne kigge på problematikken og "nyde" udsigten. Brug af billeder, metaforer og stilladsering fx via grafisk facilitering bidrager til konstruktive og interessante samtaler i den systemiske coaching. Fokus på netop grafisk facilitering er noget, der er kommet til i de seneste år, og det er bare så fint, at metoden er inddraget i denne nye udgave af *Systemisk coaching*.

Undertegnede anmelder er selv EMCC-coach-akkrediteret og tænker, at denne opdaterede nye udgave af *Systemisk coaching* vil blive lige så anvendt og inddraget i uddannelsen af kommende coaches, som førsteudgaven er blevet det.

Af lektor Lisbeth Kabell Nissen, psykolog